

ЖУРНАЛ "ЗЕЛЕНІ КАРПАТИ" 30 РОКІВ ПОШИРЮЄ ПРИРОДООХОРОННІ ЗНАННЯ ТА ФОРМУЄ ЕКОЛОГІЧНУ КУЛЬТУРУ НАСЕЛЕННЯ

В цьому році виповнюється 30-років з часу виходу у світ першого номера всеукраїнського екологічного науково-популярного журналу «Зелені Карпати».

Електронні версії всіх випусків журналу розміщені на веб-сайті Карпатського біосферного заповідника і через інтернет легко доступні широкому загалу зацікавлених читачів не тільки в Україні, але й далеко за її межами.

За цей період випущено 78 номерів, загальним обсягом біля 1060 умовних друкованих аркушів, довкола часопису згуртувалася велика кількість науковців, спеціалістів природоохоронної справи, журналістів, фотомайстрів, багато любителів природи.

Видання стало популярним серед читачів та вносить вагомий внесок в благородну справу поширення природоохоронних знань та формування екологічної культури населення, належним чином прислужилися вітчизняним науці і практиці, обнародувавши на своїх сторінках найцінніші здобутки в справі охорони природи та сталого розвитку органів державної влади, вчених екологів, літераторів, мистців, природолюбів та господарників.

Ідея щодо заснування журналу, появилась зразу після створення Карпатського біосферного заповідника, який був тоді безпосередньо підпорядкований виробничому лісозаготівельному об'єднанню «Закарпатліс», для якого проблеми заповідної справи та екологічного виховання не були пріоритетними. Тому, 25 лютого 1993 року я звернувся з цього приводу, до щойно призначеного Міністра охорони навколишнього природного середовища України Юрія Костенка.

І дуже важливо, що Міністр а також тодішній начальник управління заповідних та рекреаційних територій міністерства Микола Стеценко гаряче підтримали цю ідею. І вже 8 квітня 1993 року було видано наказ міністерства «Про заснування на базі Карпатського біосферного заповідника екологічного науково-популярного журналу «Зелені Карпати». Головним редактором затверджено Гамора Федора Дмитровича, директора Карпатського біосферного заповідника, доктора біологічних наук. А заступниками головного редактора стали Голубець Михайло Андрійович, директор Інституту екології Карпат, академік АН України та Комендар Василь Іванович, завідуючий кафедрою ботаніки Ужгородського державного університету, доктор біологічних наук, професор.

Затверджено також Статут журналу та підписано Установчий договір між Міністерством та адміністрацією заповідника про заснування журналу "Зелені Карпати". І таким чином Карпатський біосферний заповідник та Міністерство охорони навколишнього середовища України стали засновниками журналу. Це зафіксовано у Свідоцтві про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації виданого Державним комітетом України у справах видавництв, поліграфії та книгорозповсюдження від 6.12. 1993 року (Серія КВ, № 239). А у 2024 році Національна Рада України з питань телебачення і радіомовлення своїм рішенням включила його до Реєстру суб'єктів у сфері друкованих медіа та присвоїла ідентифікатор R30-03332.

Але не все було так гладко. На подібне звернення до виконкому Закарпатської обласної ради, тодішній голова екологічної комісії облради Степан Поп різко розкритикував наше прохання, і скептично заявив, що випуск журналу в Нью-Васюках (в місті Рахові, де розміщена адміністрація заповідника), це абсурд. Таким чином ми не отримали тут підтримки.

Не таким простим стали і питання журналістських кадрів, збору та підготовки матеріалів до друку, його фінансування тощо.

І дякуючи долі, я випадково одного дня, ідучи пішки на роботу, зустрів у Рахові на Красному Плесі, відомого уже на той час журналіста, письменника, головного редактора журналу «Карпатський край» Василя Кухту, який видавався в Ужгороді. Я йому розповів про нашу ідею та проблеми, і запросив його як земляка допомогти у цій справі. Після деяких

вагань Василь Васильович погодився стати заступником головного ректора журналу «Зелені Карпати».

З того часу, ми згуртували необхідних фахівців і долаючи труднощі, успішно працюємо і сьогодні.

Ми щиро вдячні Василю Васильовичу за багаторічну співпрацю та подвижницьку, творчу редакторську роботу. Досягнення, визнання та авторитет журналу є насамперед його заслугою.

Ознайомитись із електронною версією журналу можна за посиланнями:

<https://kbz.in.ua/publikatsii/?park-category%5B356%5D=on>

Федір Гамор,
заступник директора Карпатського біосферного заповідника,
професор

12 листопад 2024 р.

Міністру охорони навколишнього
природного середовища України
п. Костенку Ю.І.

Шановний Юрій Іванович!

На карті Європи зараз багато гарячих екологічних точок. Лише в Україні десятки міст у яких забруднення повітря та води перевищує всякі допустимі норми. Значно ускладнила ситуацію чорнобильська біда. І ось на цьому фоні Карпати розглядаються як куточок екологічного благополуччя. І справді, у порівнянні це так. Але і в гірських системах Карпат назріло багато своїх проблем, зволікання з вирішенням яких матиме глобальні наслідки для багатьох країн Європи. Катастрофічні паводки і вітровали, обміління рік, варварські вирубування лісів, розорювання крутосхилів і т. д. ще раз нагадують про це.

Вирішення назрілих екологічних проблем вимагає енергійних дій уже сьогодні. І на думку вчених, головним при цьому має бути зміна режиму природокористування. Треба раз і назавжди покласти край тій концепції, згідно з якою Карпати розглядаються як лісосировинний придаток. Українські Карпати мають розвиватись як рекреаційно-оздоровчий комплекс. При цьому всі пріоритети повинні віддаватися екології.

І слід зазначити, що для цього останнім часом робиться багато. Розширено територію Карпатського заповідника, який включено ЮНЕСКО в міжнародну мережу біосферних заповідників, створено два національні природні парки, діє понад 1400 інших об'єктів природно-заповідного фонду. Проводиться велика робота по вивченню і охороні природи Карпат, вирішується питання створення спільного українсько-польсько-словацького біосферного заповідника, розроблена з участю Світового банку і фонду Мак-Артура (США) міжнародна програма збереження біологічного різноманіття Східних Карпат. Створена і більше трьох років успішно працює Карпатська асоціація національних парків і заповідників, до складу якої увійшло 16 установ Польщі, України, Словаччини та Угорщини. Все це вимагає узагальнення і пропаганди досвіду цієї роботи, активізації екологічної освіти і виховання в цілому. Велику роль у цьому міг би зіграти екологічний науково-популярний ілюстрований журнал, аналогічний тим, які видаються національними парками і біосферними заповідниками сусідніх європейських країн.

В зв'язку з цим вносимо пропозицію спільно з Міністерством охорони навколишнього природного середовища заснувати екологічний науково-популярний ілюстрований журнал «Зелені Карпати». Метою журналу мало би бути – поширення екологічних знань, висвітлення діяльності природоохоронних, науково-дослідних, лісгосподарських, санаторно-курортних і туристично-екскурсійних установ і організацій, пропаганда досвіду розробок і впровадження екологічно нешкідливих технологій в Карпатському регіоні.

Адміністрація заповідника, при фінансовій підтримці Мінприроди, бере на себе всю роботу по видавництву і розповсюдженню журналу.

Переконливо просимо підтримати ініціативу видання журналу «Зелені Карпати», яка знаходить в місцевих органах влади схвалення.

В додаток направляємо проекти:

1. Наказу «Про заснування журналу «Зелені Карпати»;
2. Листа про реєстрацію журналу;
3. Один з номерів журналу «Татри», що видається Татранським національним парком (Словаччина).

З повагою,
директор Карпатського біосферного заповідника,
доктор біологічних наук
Ф. ГАМОР